

Fransanın Cənubi Qafqazda möhkəmlənmək planı baş tutmayacaq

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Fransaya iki-günlük səfəri çərçivəsində bu ölkənin rəhbər şəxsləri ilə, parlamentin yuxarı palatası - Senatın sədri, ölkənin baş naziri, Paris meri və başqaları ilə görüşlər keçirib.

Paşinyanın Almaniyanın Münxen şəhərində keçirilən təhlükəsizlik konfransında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşündən sonra tələm-tələsik Fransaya səfər etməsi siyasətçilərin diqqətindən yayınmayıb. Bəzi siyasətçilər haqlı olaraq Münxen görüşünü erməni tərəfinin məğlubiyyəti kimi qiymətləndirirlər. Bunu onunla əsaslandırırlar ki, erməni tərəfi Qərb platformasında danışıqlarda hansısa üçüncü ölkənin təmsil olunması məsələsində mütləq Fransanın olmasını istəyirdilər. Münxen-də isə bu, baş vermədi.

Almaniya Kansleri Olaf Şoltsun təşəbbüsü ilə keçirilən Azərbaycan-Ermənistan görüşü qətiyyətlə üçtərəfli görüş hesab edilə bilməz. Çünki bu, ikitərəfli görüş idi. Almaniya burada vasitəçi deyil, sadəcə, təşəbbüsçü, təşkilatçı və ev sahibi qismində çıxış edirdi. Prezident İlham Əliyev fevralın 14-də Milli Məclisdə keçirilən andiçmə mərasimindəki çıxışında da qeyd etmişdi ki, artıq vasitəçiyə ehtiyac yoxdur. Münxendə də bu, belə oldu.

Almaniyadakı danışıqlarda azacıq da olsa müsbət irəliləyişlərin qeydə alındığı bir zamanda E.Makronun N.Paşinyanı Parisə çağırması Ermənistan və Azərbaycan arasında sülhün öldə olunması, bütövlükdə bölgədə sabitliyin və əmin-amanlığın bərqərar olması üçün yaxşı heç nə vəd etmirdi. Açıq görünən odur ki, Fransa Cənubi Qafqazda öz məqsədlərini həyata keçirmək üçün pozucu rol oynayır. Buna görə də Parisin günahı ucbatından Fransa-Azərbaycan münasibətlərinin səviyyəsi müstəqillik illərində ən aşağı səviyyəyə düşüb. Paris həmişə ermənipərəst mövqeyindən çıxış edib.

Parisin Ermənistanın dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra haylara diqqəti və qayğısının nəticəsi kimi yalnız bir faktı göstərmək olar: Fransa Senati və Milli Asambleyası qondarma erməni soyqırımının tanınması ilə bağlı düz 3 dəfə (1998, 2000 və 2001-ci illərdə) qətnamə qəbul ediblər.

Fransa Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həlli məqsədilə yaradılmış ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr dövləti idi. Həmin vaxtlar fransız-

lar digər həmsədrlərlə bərabər Azərbaycanı mövcud vəziyyətlə barışmağa çağırırdılar. Ancaq Azərbaycan 2020-ci ildə İrəvanın artan təxribatlarına cavab olaraq, Vətən müharibəsində torpaqlarını azad etdikdən sonra Fransanın da iç üzünü açıldı. Əgər Paris övvəllər pərdə arxasında ermənipərəst mövqe nümayiş etdirirdisə, indi artıq bunu üzə göstərir. Təəssüf ki, Fransanın hazırda bölgədə atdığı addımlar sülhə deyil, münaqişənin qızışdırılmasına xidmət edir.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Parisə işgüzar səfəri çərçivəsində "France 24" telekanalına verdiyi müsahibədə də bu, açıq-aydın hiss olunur. Baş nazirin müsahibəsində anti-Rusiya açıqlaması diqqətlərdən yayınmayıb. Ermənistan hakimiyyəti Rusiyaya qarşı iddialı çıxışlarını Fransada da davam etdirib. İstər-istəməz belə bir sual ortaya çıxır. Bu ərəflərdə Paşinyanı cəsarətləndirən nədir? Regionda baş verənlərə, İrəvan rəsmilərinin səfər və açıqlamalarına əsasən ehtimal etmək olar ki, Ermənistan bu dili verən, onu arxayın salan, "qorxma-qorxma" deyən Fransadır.

Paşinyan müsahibəsində Rusiyanın adını arxayınçasına çəkməklə Moskvanı Avropa-

da, Fransa ictimaiyyəti qarşısında həm də şantaj edir. Deyirlər Moskva üçün çox ağır ittihamdır. Çünki Ermənistan Rusiyanın yaratdığı bütün dünyaya məlumdur. N.Paşinyan müsahibəsində Rusiyadan uzaqlaşmalarının səbəbini göstərir. O, sanki "Ermənistanda hakimiyyəti devirmək istəyən Rusiya bizim müttəfiqimiz ola bilməz" iddiasını irəli sürür. N.Paşinyan Münxen Təhlükəsizlik Konfransında "Ukrayna məsələsində Ermənistan Rusiyanın müttəfiqi deyil" deməklə Rusiyaya qarşı Avropa miqyasında antitəbliğət başlatmış oldu. Çünki əvvəlki illər Ermənistan Ukrayna məsələsində Rusiyanın yanında idi. Bu ölkədən Rusiya tərəfindən döyüşmək üçün erməni batalyonları göndərilirdi. İndi isə Paşinyanın istər Münxendə, istərsə də Fransada dediklərində bunun əksini görürük. Məlumdur ki, erməni baş nazir həmişə fikirlərini küləyin əsdiyi istiqamətə yönəldir.

N.Paşinyan bu il fevralın əvvəlində demişdi ki, Ermənistan Rusiya ilə bundan əvvəlki kimi hərbi-texniki əməkdaşlığını inkişaf etdirə bilməz. O, bununla özünün və komandasının qərbönlü olduğunu ifadə etmişdi. Baş nazir "Ermənistan Rusiya ilə müttəfiq-

dir" düşüncəsini dağıtmağa səy göstərmişdi. Bu ilin yanvarında isə baş nazir NATO-nun Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələri üzrə nümayəndəsi Xavier Kolomina ilə Ermənistanın alyansla əməkdaşlığı məsələsini müzakirə etmişdi.

Paşinyanın Fransaya səfəri fonunda yaşananlar hər iki ölkənin əməkdaşlığının hərbi müstəvidə güclənməsindən xəbər verir. Makronun Ermənistan müdafiə təyinatlı məsulular verəcəkləri ilə bağlı açıqlamasından bir qədər sonra isə Fransanın müdafiə naziri Sebastyan Lekornenin Ermənistan səfər edəcəyi məlum oldu.

Makronun Paşinyanla görüşdən sonra verdiyi açıqlamalar Fransanın dövlət başçısının köhnə ampluasında qaldığını bir daha göstərdi. Makron sərhəddəki son hadisə ilə bağlı yenə də Ermənistanı müdafiə etdi. Fransa Ermənistanı təhlükəsizlik və müdafiə adı altında açıq-açıq silahlandırır. Bu gün Fransanın Ermənistanı göndərdiyi silahlar düşmən ölkədə revansizmi gücləndirir. Afrikadan qovulan Fransa öz strateji məğlubiyyətini Cənubi Qafqaz hesabına kompensasiya etməyə çalışır.

Fransa ilə Ermənistan arasında silah alış-verişi kontekstində ortaya çıxan digər bir

məqam Ermənistandakı konstitusiyaya islahatları ilə bağlıdır. İslahatlarda Ermənistanda başqa bir ölkənin hərbi bazasının saxlanılmaması məsələsi də yer alır. Bu isə o deməkdir ki, Rusiya Gümrüdəki 102-ci hərbi bazadan imtina etməlidir. Belə aydın olur ki, Ermənistan konstitusiyaya islahatları adı altında Rusiyanı Fransa ilə əvəz etməyi planlaşdırır. Bütün bunlar isə yəqin ki, yaxın zamanlarda Rusiya və Ermənistan arasında gərginliyin yaranmasına gətirib çıxaracaq. Artıq Paşinyanın müsahibəsinə Rusiya tərəfindən sərt reaksiyalar mətbuatda yer almaqdadır.

Göründüyü kimi, Fransa Ermənistanın başı üzərindən adlayaraq Cənubi Qafqazda möhkəmlənmək niyyəti güdür. Məqsədinə çatmaq üçün də tez-tez Paşinyanı Parisə dəvət edir. Fransanın Cənubi Qafqazda yerləşmək planları Azərbaycanın maraqlarına tamamilə ziddir. Fransa-Ermənistan hərbi əməkdaşlığı hazırkı mərhələdə ölkəmizi narahat etmir, ancaq məsələ strateji silahların verilməsi mərhələsinə keçərsə, Azərbaycan öz sözünü deyəcək və qətiyyətli addımlar atacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

azerbaijan-news.az